

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 358/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Fajčákom, Advokátska kancelária, Š. Kukurú 14, Michalovce, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 504/13 a jej uznesením zo 4. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. januára 2014 doručená sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Trebišov (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 504/13 a jej uznesením zo 4. decembra 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ Oddelenia všeobecnej kriminality, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trebišov (ďalej len „vyšetrovateľ PZ“) uznesením sp. zn. ORP-443/OVK-TV-2013 z 11. novembra 2013 podľa § 215 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) trestné stíhanie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 158 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), v ktorom sa so sťažovateľkou konalo ako s poškodenou (následkom skutku bola smrť jej manžela), zastavil, pretože skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, nie je trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 504/13-18 zo 4. decembra 2013 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľky okresná prokuratúra svojím postupom, ako aj uznesením porušila jej základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Svoje presvedčenie odôvodnila takto:

«Bola som prekvapená, keď som obdržala uznesenie vyšetrovateľa, ktorý... trestné stíhanie zastavil... Na druhej strane sa mimo iného uvádza stanovisko znalca, kde sú uvádzané porušenia, ktoré porušil žeriavnik... Ďalej sú tam uvádzané ďalšie porušenia, ktoré zistil inšpektorát práce, nie je absolútne žiaden dôvod, prečo bolo trestné stíhanie zastavené. Jednoznačne išlo o porušenie právnych predpisov zo strany p. H...

... prokurátor Okresnej prokuratúry v Trebišove... Vo svojom odôvodnení uviedol, že... „v dostatočnom rozsahu vykonané úkony v rámci vyšetrovania sú podrobné a zrozumiteľne uvedené v odôvodnení uznesenia vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania... spolu s jeho právnymi závermi, ktoré ho viedli k takému rozhodnutiu, s ktorým sa po preskúmaní spisového materiálu stotožnil a na ktoré poukazuje.“

Toto konštatovanie ma nesmierne prekvapilo, že ide o rozhodnutie prokurátora a ja tvrdím, že vyšetrovateľ absolútne sa nezaoberal žiadnymi právnymi úvahami, naopak...

urobil iba popis ako sa to stalo, čo porušil a iba cituje ust. § 149 a že nebola príčinná súvislosť medzi konaním a následkom, čo absolútne nie je pravdou, lebo hrubým spôsobom porušil pracovné povinnosti. Zvlášť ma zarazilo konštatovanie prokurátora, citujem: „z uvedeného je zrejme, že obaja menovaní postupovali podľa vzájomne dohodnutého a zabehnutého spôsobu, pričom túto prácu vykonávali viac krát dobrovoľne, bez výhrad a že H. nevedel uviesť, čo mohlo by príčinou pádu plechov a nie je si vedomý svojho pochybenia“ a že neboli pochybnosti takého charakteru, ktoré by bezprostredne mali vplyv na vznik usmrtienia... Toto je absolútne nepresvedčivé, nezákonné a veľmi jednostranné. Zároveň tvrdí, že najpravdepodobnejšou príčinou bolo rozkmitanie plechov a ich následný pád. Teda opäť tvrdím, že „rozhodnutie prokurátora je nesprávne a týmto rozhodnutím som ako poškodená bola obmedzená na riadne vyšetrenie prejednávania veci nestranným a nezávislým súdom.“

Vôbec sa nezaoberal tým právnym predpisom, ktorý jednoznačne určoval spôsob ukladania plechov. Rozhodnutie prokurátora považujem za predčasné, vo veci sa malo vzniesť obvinenie a náležitým spôsobom vec vyšetriť a predložiť nezávislému súdu na rozhodnutie... rozhodnutie prokurátora považujem za nezákonné a predčasne vydané... Rozhodnutie prokurátora považujem za porušenie mojich ústavných práv ako poškodenej predovšetkým v tom, že aj ja mám nárok na spravodlivé prejednanie tejto trestnej veci.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Okresná prokuratúra v Trebišove porušila čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd zrušuje uznesenie Okresnej prokuratúry v Trebišove zo dňa 4. 12. 2013, sp. zn. 1 Pv 504/13 a Okresnému prokurátorovi prikazuje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

3. Priznáva navrhovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 150,08 €.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé

súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 504/13 a jej uznesením zo 4. decembra 2013.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V prvom rade ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 277/09).

Podstatou námietok sťažovateľky bolo tvrdenie, že uznesenie okresnej prokuratúry, ktorým bola zamietnutá jej sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania, je predčasné a nezákonné.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu

a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok nápravy, ktorého vyčerpaním pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa možno domôcť ochrany svojich práv (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach (napr. III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08, III. ÚS 112/2012, III. ÚS 56/2013) vyslovil opakovane právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy (podnetu, opakovaného podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľka, ale aj prijať opatrenia

podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia práv, ku ktorému malo podľa tvrdenia sťažovateľky dôjsť v súvislosti s postupom a rozhodnutím okresnej prokuratúry (m. m. napr. I. ÚS 186/05).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. Zo sťažnosti podanej ústavnému súdu ani z jej príloh však nevyplýva, že by sťažovateľka podala podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátora okresnej prokuratúry, hoci tak mohla a mala urobiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. V okolnostiach prípadu možno podľa názoru ústavného súdu totiž podnet (a prípadne aj opakovaný podnet) považovať za iný právny prostriedok ochrany podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej práv poskytuje a na ktorého použitie je oprávnená podľa zákona o prokuratúre.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2014